

Technická a produkční analýza eventu Literárny stan Martinus na Pohoda Festivalu 2024

Ján Michalík

Bakalářská práce
2025

Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně
Fakulta multimediálních komunikací

Univerzita Tomáše Bati
Zlíně Fakulta multimediálních
komunikací Ateliér Audiovize

Akademický rok: 2024/2025

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

(projektu, uměleckého díla, uměleckého výkonu)

Jméno a příjmení:	Ján Michalík
Osobní číslo:	K22119
Studijní program:	B0211P310005 Teorie a praxe audiovizuální tvorby
Studijní obor:	Produkce
Formastudia:	Prezenční
Téma práce:	1. Teoretická část: Technická a produkční analýza eventu Literární stan Martinus na Pohoda Festivalu 2024 2. Praktická část: Produkce audiovizuálního díla, nebo produkce souboru audiovizuálních děl, délka minimálně 12 min., nebo převod zadaného literárního scénáře středometrážního (31–59 min) hraného filmu do technického scénáře. viz Zásady pro vypracování

1. Teoretická část:

Rozsah práce: minimálně 15 normostran textu bez započítání obsahu, rejstříku a obrazových příloh.

Formální podoba: Jednotná formální úprava teoretické části práce, její uložení a zpřístupnění se řídí aktuální verzí příslušné směrnice rektora. Student odevzdává 1 ks fyzické (tištěné) práce v pevné vazbě. Tištěná verze práce obsahuje originální „Zadání DP/BP“ včetně příslušných podpisů a studentem podepsané Prohlášení o původnosti práce. Práce v elektronické podobě obsahuje nascanované „Zadání DP/BP“ se všemi formálními náležitostmi a také nepodepsané Prohlášení studenta o původnosti práce. Plný text elektronické verze ve formátu PDF/A a případné přílohy (zkomprimované do jednoho zip souboru) student odevzdá nahráním do IS/STAG a do příslušné složky na NAS-AAV (viz níže).

Pokyny k vypracování: prostudujte a analyzujte dostupné materiály z profesního hlediska a formulujte závěry a získané vědomosti do podoby akademického/odborného textu.

2. Praktická část:

Příпустné varianty praktické části:

- 1) Produkce audiovizuálního díla (vyrobeného v systému řízené výroby FMK) v minimální délce 12 minut, ve výstupní kvalitě uvedené ve Výrobní knize AAV.
- 2) Produkce souboru audiovizuálních děl oficiálně schváleného před odevzdáním Výrobní komisí ateliéru Audiovizuální tvorba, ve výstupní kvalitě uvedené ve Výrobní knize AAV.
- 3) Přebod zadaného literárního scénáře středometrážního (31–59 min) hraného filmu do technického scénáře (pojmenování obrazu – číslo, počet záběrů, délka, označení prostředí, určení doby děje, roční období, počasí apod.) Varianta musí být schválena před odevzdáním Výrobní komisí ateliéru Audiovizuální tvorba.

Požadované materiály praktické části (var. 1, 2):

- a) Upoutávka, teaser či trailer na předložené audiovizuální dílo (var. 1, 2).
- b) Písemná explikace z pohledu dané specializace. Minimální rozsah 2 normostrany (var. 1, 2).
- c) Anotace (var. 1, 2).
- d) Technický scénář (var. 1).
- e) Štábová listina (var. 1, 2).
- f) Grafický návrh bookletu: PDF/AI, CMYK, 300dpi, texty v křivkách (var. 1, 2).
- g) Návrh filmového plakátu formát 70x100: PDF/AI, CMYK, 300dpi, texty v křivkách (var. 1).
- h) Vyplněné a předané formuláře pro OSA, NFA (var. 1, 2).
- i) Soubor, který obsahuje (var. 1, 2):
 - Případovou studii o realizaci praktické části ve všech fázích výroby v rozsahu 2 normostrany,
 - dialogovou listinu,
 - synopsi (česky i anglicky) minimální rozsah 15 řádků, jen digitální verze,
 - distribuční záměr,
 - technický scénář,
 - rozpočet filmu,
 - štábovou listinu,
 - natáčecí plán,
 - denní dispozice,
 - denní zprávy,
 - seznam uzavřených smluv,
 - vyúčtování filmu,
 - ohlasy na film v tisku a další dle dispozic vedoucího práce.

Požadované materiály praktické části (var. 3):

- Rozbor technického scénáře,
- obsah – přehledné číslování stran celé práce,
- produkční úvaha nad realizací, předpokládaná technologie realizace, marketingová a distribuční strategie (do 3 normostran),
- scénosled,
- složky technického scénáře,
- technické listy (obsazení, podle motivů a prostředí, lokace),
- harmonogram projektu,
- natáčecí plán,
- plán postprodukce,
- rozpočet,
- finanční plán.

Výstupy: technický scénář, rozbor technického scénáře

Doporučené nástroje: excel/word, Movie Magic Scheduling/Budgeting, Gorilla

Všechny odevzdávané materiály musí splňovat vnitřní technické normy dle Výrobní knihy AAV pro odevzdávání prací a musí být řádně popsány (jméno, název, logo fakulty, formát, rozlišení). Součástí závěrečné práce je vytištěný a podepsaný formulář "Údaje o bakalářské práci studenta".

Uložení na NAS:

Ve složce na NAS-AAV, označené „Bakalářská / Magisterská práce“ uložte:

1. Teoretickou práci ve formátu PDF/A a případně přílohy (zkomprimované do jednoho zip souboru) dle specifikací výše.
2. Vytvořte podsložku Praktická práce, která bude obsahovat materiály částí a- i. Řádně nazvaný film/absolventské dílo odevzdávejte ve formátech splňujících vnitřní technické normy AAV pro odevzdávání prací.

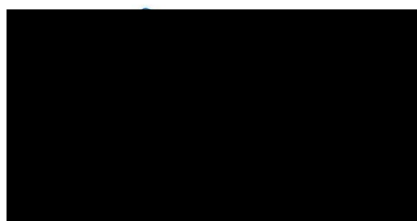
Forma zpracování bakalářské práce: **tištěná/elektronická**

Seznam doporučené literatury:

GAUDINI, Gianna. The Art of Event Planning: Pro Tips from an Industry Insider. 1st ed.: Gianna Gaudini LLC, 2019. ISBN 978-1733119626.
TASSIOPOULUS, Dimitri. Event Management: A Professional and Developmental Approach. 2nd ed.: Juta Academic, 2005. ISBN 978-0702166587.
LATTENBERG, Vivien. Event aneb Úspěšná akce krok za krokem: příručka pro organizátory. Brno: Computer Press, 2010. ISBN 978-80-251-2397-3.
BARONOVÁ, Petra. Využití event marketingu ve vybrané organizaci. Online. Bachelor's thesis. Silesian University in Opava. School of Business Administration in Karvina. 2020. Available from: <https://is.slu.cz/th/wuulq/>.
MINÁRIK, Šimon. Rozvoj značky podniku. Online. Diplomová práce. Brno: Vysoké učení technické v Brně. 2022. Dostupné z: <https://theses.cz/id/i6c7ug/>.
SAVKOVÁ, Júlia; ŠTEFANICOVÁ, Magdaléna; BÚRANOVÁ, Soňa a GORELÍK, Marika. Pohodu predčasne ukončili, na festivale spadol stan, sanitky odviezli 15 zranených, obeť nehlásia. TA3 [online]. 2023. Dostupné z: <https://www.ta3.com/clanok/948607/pohodu-predcasne-ukoncil-na-festivale-spadol-stan-sanitky-odviezli-15-zranenych-obeť-nehlasia>.
DLA, Redakcia. Tlačová beseda po predčasnom ukončení festivalu Pohoda. JOJ24 [online]. 2023. Dostupné z: <https://joj24.noviny.sk/tlacove-besedy/945497-tlacova-beseda-po-predcasnom-ukonceni-festivalu-pohoda>.

Vedoucí bakalářské práce: **MgA. Lubomír Konečný**
Ateliér Audiovize

Datum zadání bakalářské práce: **2. prosince 2024**
Termín odevzdání bakalářské práce: **16. května 2025**

Mgr. Josef Kocourek, Ph.D.
děkan

MgA. Irena Pustina Kocí, Ph.D., MBA
vedoucí ateliéru

Ve Zlíně dne 2. prosince 2024

PROHLÁŠENÍ AUTORA BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

Beru na vědomí, že

- odevzdáním bakalářské práce souhlasím se zveřejněním své práce podle zákona č. 111/1998 Sb., v platném znění bez ohledu na výsledek obhajoby;
- bakalářská práce bude uložena v elektronické podobě v univerzitním informačním systému a bude dostupná k nahlédnutí;
- jedno vyhotovení bakalářské práce v listinné podobě bude ponecháno Univerzitě Tomáše Bati ve Zlíně k uložení;
- na moji bakalářskou práci se plně vztahuje zákon č. 121/2000 Sb. o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon) ve znění pozdějších právních předpisů, zejm. § 35 odst. 3;
- podle § 60 odst. 1 autorského zákona má Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně právo na uzavření licenční smlouvy o užití školního díla v rozsahu § 12 odst. 4 autorského zákona;
- podle § 60 odst. 2 a 3 mohu užít své dílo – bakalářskou práci – nebo poskytnout licenci k jejímu využití jen s předchozím písemným souhlasem Univerzity Tomáše Bati ve Zlíně, která je oprávněna v takovém případě ode mne požadovat přiměřený příspěvek na úhradu nákladů, které byly Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně na vytvoření díla vynaloženy (až do jejich skutečné výše);
- pokud bylo k vypracování bakalářské práce využito softwaru poskytnutého Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně nebo jinými subjekty pouze ke studijním a výzkumným účelům (tj. k nekomerčnímu využití), nelze výsledky bakalářské práce využít ke komerčním účelům;
- pokud je výstupem bakalářské práce jakýkoliv softwarový produkt, považují se za součást práce rovněž i zdrojové kódy, popř. soubory, ze kterých se projekt skládá; neodevzdání této součásti může být důvodem k neobhájení práce.

Prohlašuji, že

- jsem na bakalářské práci pracoval(a) samostatně a použitou literaturu jsem řádně citoval(a); v případě publikace výsledků budu uveden(a) jako spoluautor;
- odevzdaná verze bakalářské práce a verze elektronická nahraná do IS/STAG jsou obsahově totožné.

Ve Zlíně, dne

.....
podpis autora

ABSTRAKT

Bakalárska práca sa zaoberá technickou a produkčnou analýzou Literárneho stanu Martinus, ktorý je súčasťou multižánrového festivalu Pohoda v Trenčíne. Práca mapuje štruktúru a organizáciu tohto priestoru, jeho dramaturgické zameranie, technické zabezpečenie, finančný aspekt a produkčný manažment. Významná časť práce je venovaná analýze krízovej situácie, ktorá vznikla počas extrémneho počasia v roku 2024 a hodnoteniu reakcie organizátorov na túto udalosť. Cieľom práce je identifikovať silné a slabé stránky produkcie, navrhnúť optimalizačné opatrenia a prispieť k zvýšeniu bezpečnosti a profesionality pri organizovaní kultúrnych podujatí.

Kľúčová slova: Pohoda Festival, Literárny stan Martinus, event produkcia, technické zabezpečenie, krízový manažment, búrka, festivalová bezpečnosť, pripravenosť

ABSTRACT

The bachelor thesis deals with the technical and production analysis of the Martinus Literary Tent, which is part of the multi-genre festival Pohoda in Trenčín. The thesis maps the structure and organization of this space, its dramaturgical focus, technical support, financial aspect and production management. A significant part of the thesis is devoted to the analysis of the crisis that arose during the extreme weather in 2024 and the evaluation of the organisers' response to this event. The aim of the thesis is to identify the strengths and weaknesses of the production, to propose optimization measures and to contribute to the improvement of safety and professionalism in the organization of cultural events.

Keywords: Pohoda Festival, Martinus Literary Tent, event production, technical security, crisis management, storm, festival security, readiness

Chcel by som sa poďakovať svojmu vedúcemu bakalárskej práce MgA. Lubomírovi Konečnému za cenné odborné vedenie, podnetné pripomienky a konštruktívnu spätnú väzbu pripomienky, ktoré významne prispeli ku kvalite tejto bakalárskej práce. Jeho ochota podeliť sa o svoje skúsenosti z filmového a eventového priemyslu mi pomohla rozšíriť môj pohľad a prehĺbiť analýzu skúmanej témy. Vážim si čas, ktorý mi venoval počas celého procesu tvorby tejto bakalárskej práce, a jeho trpezlivý prístup počas konzultácií. Jeho odborné rady boli veľkým prínosom pre prácu na tejto bakalárskej práci užitočné.

Vyhlasujem, že odovzdaná verzia bakalárskej práce a elektronická verzia nahraná na IS/STAG sú totožné.

OBSAH

ÚVOD.....	13
I TEORETICKÁ ČÁST.....	14
1 MOJE ZAČIATKY V EVENTE.....	15
2 PREDSTAVENIE FESTIVALU POHODA	16
2.1 PROGRAM.....	16
2.2 EKONOMICKY ASPEKT	17
2.3 AREÁL FESTIVALU.....	18
2.4 PROBLÉMY FESTIVALU POHODA	18
3 LITERÁRNY STAN MARTINUS.....	20
II ANALYTICKÁ ČÁST.....	24
4 PROBLÉMY POHODA FESTIVALU	25
4.1 PANDÉMIA A FINANCIE	25
4.2 POLITIKA A KOMERČNOSŤ	27
5 BÚRKA NA POHODA FESTIVALE.....	30
5.1 PRVOTNÉ DOJMY Z BÚRKY.....	30
5.2 PRÍPRAVA NA BÚRKU.....	30
5.3 SITUÁCIA V STANE.....	33
5.4 LIKVIDÁCIA FESTIVALU	34
6 POSTOJ A PRÍSTUP ORGANIZÁTORA K SYTUACÍI KVÔLI BÚRKE.....	35
6.1 INFORMOVANOSŤ ZO STRANY ORGANIZÁTORA	35
6.2 EVAKUÁCIA A MOŽNÉ ÚNIKOVÉ VÝCHODY	36
6.3 TECHNICKÁ A KRÍZOVÁ PRIPRAVENOSŤ ORGANIZÁTORA	38
7 VYHODNOTENIE SITUÁCIE	39
8 MOŽNÉ DÔVODY ZLIHANIA.....	41
9 NÁVRH OPTIMÁLNEHO PRÍSTUPU	43
ZÁVĚR	44
SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY.....	45
SEZNAM OBRÁZKŮ	46

ÚVOD

Pre analýzu som si vybral Pohoda Festival a konkrétne jeho súčasť – Literárny stan Martinus. Tento festival patrí medzi najväčšie kultúrne podujatia na Slovensku, pričom získal aj množstvo prestížnych európskych a celosvetových ocenení. Dôvodom výberu je však nielen jeho význam a popularita, ale aj paradoxné nedostatky, ktoré som spozoroval.

Pohoda Festival, primárne zameraný na hudobný program, ponúka návštevníkom aj širokú škálu sprievodných aktivít. Medzi nimi vyniká Literárny stan Martinus, ktorý svojou polohou uprostred festivalového areálu a celodenným literárnym programom prináša jedinečný koncept. Táto výnimočnosť bola jedným z hlavných dôvodov, prečo som si vybral práve tento stan na analýzu.

Ďalším podstatným dôvodom, prečo som si vybral Pohodu, je incident, ktorý sa udial počas posledného ročníka, kedy bol festival predčasne ukončený kvôli extrémnym poveternostným podmienkam. Tento istý typ incidentu sa stal aj pred pätnástimi rokmi, pričom následky boli v oboch prípadoch výrazné a viedli k negatívnej mediálnej odozve. Preto som sa rozhodol analyzovať, ako organizátori pristúpili k tejto situácii, či sa z minulých chýb poučili a aké opatrenia zaviedli na minimalizáciu rizika.

Jednou z hlavných otázok, ktorou sa táto bakalárska práca zaoberá, je: Do akej miery bola krízová reakcia organizátorov na extrémne poveternostné podmienky počas festivalu Pohoda 2024 efektívna a aké opatrenia by mohli prispieť k zvýšeniu bezpečnosti v budúcnosti? Odpovede na túto otázku som hľadal kombináciou viacerých výskumných metód, predovšetkým prostredníctvom priameho pozorovania počas vlastnej účasti na podujatí, analýzou dostupných dokumentov a informácií ako aj na základe výpovedí ďalších členov technického tímu či iných účastníkov festivalu.

Cieľom tejto bakalárskej práce je analyzovať produkčné a technické zabezpečenie Literárneho stanu Martinus na festivale Pohoda 2024, identifikovať prípadné nedostatky v krízovej pripravenosti a navrhnúť opatrenia na zvýšenie bezpečnosti a profesionality organizácie podujatia.

Pri spracovaní tejto bakalárskej práce som ako podporný nástroj využíval umelú inteligenciu, konkrétne model **ChatGPT** od spoločnosti OpenAI. Tento nástroj mi pomáhal najmä pri rešerši odborných tém, orientácii v problematike a pri formulovaní návrhov štruktúry textu. Všetky výstupy boli následne dôsledne skontrolované, doplnené o overené zdroje a upravené tak, aby spĺňali nároky na odborný a originálny akademický text.

I TEORETICKÁ ČÁST

1 MOJE ZAČÍATKY V EVENTE

O práci v oblasti organizace podujatí som prejavil záujem už vo veku dvanástich rokov, keď som pomáhal starším študentom pri organizácii rôznych školských akcií. Vďaka tejto aktivite som nadviazal kontakty s mnohými odborníkmi v danom odbore, čo ma nakoniec priviedlo k mojej súčasnej práci, v ktorej pôsobím už sedem a pol roka.

Počas svojho pôsobenia som mal možnosť zúčastniť sa na organizácii širokého spektra podujatí – od menších lokálnych akcií až po technicky a organizačne náročné, vysoko významné udalosti. Táto skúsenosť mi umožnila získať rozsiahle znalosti a zručnosti v oblasti technickej prípravy, organizácie, komunikácie a ekonomických aspektov, ktoré sú nevyhnutné pri plánovaní, realizácii a likvidovaní podujatí.

Prácu v tejto oblasti som začal vykonávať nie pre peniaze, ale vďaka svojmu zápalu, pracovnému nasadeniu a túžbe neustále sa zdokonaľovať a objavovať nové výzvy. Napriek dĺžke svojho pôsobenia v tejto oblasti som nezaznamenal syndróm vyhorenia, nakoľko ma stále motivuje možnosť rozvíjať svoje schopnosti a získavať nové poznatky viac než samotná finančná odmena.

Obrázek 1 - Omega Event skupinová fotografia z eventu

(Zdroj: Vlastné)

2 PREDSTAVENIE FESTIVALU POHODA

Pohoda je umelecký festival na ktorom sa alternatíva, indie, elektronika, world music a punk stretávajú s klasikou; spolu s literatúrou, tancom, vizuálnym umením, filmom a divadlom. Festival je od roku 2000 najväčším slovenským festivalom. Koná sa začiatkom júla na letisku v Trenčíne.¹

Jeho história siaha až do roku 1997. Festival si vybudoval reputáciu ako významná udalosť na slovenskej a stredoeurópskej kultúrnej scéne, ktorá ponúka nielen kvalitnú hudbu, ale aj rôzne kultúrne, umelecké a spoločenské aktivity.

Vďaka bohatému programu a sprievodným akciám si Pohodu môžete spraviť presne takú akú chcete a aká Vás samého vystihuje. Môžete na nej tancovať v rytmoch DnB do rána, ale aj počúvať komorný orchester, či ľudovky. Máte čo robiť, ak by ste tam prišli len jesť alebo len pozeráť filmy a divadelné predstavenia. Tento festival môžete poňať ako festival pre Vašu mladú rodinu s deťmi a nudiť sa nikto nebude. Dokonca, ak by ste nemali záujem o žiadnu hudbu, tak samotné množstvo atrakcií stojí za to.²

2.1 Program

Pohoda sa vyznačuje pestrým programom, ktorý zahŕňa širokú paletu hudobných žánrov – od alternatívnej a indie hudby, cez elektroniku, až po hip-hop, jazz, world music a klasickú hudbu. Na festivale sa predstavujú nielen etablované hviezdy, ale aj mladé talenty a miestne kapely. Okrem hudby festival ponúka aj divadelné predstavenia, filmové projekcie, výstavy a diskusie, čím sa stáva komplexným kultúrnym zážitkom.

¹ TICKETLIVE. *Pohoda Festival 2025*. Online. 2025. Dostupné z: <https://www.ticketlive.sk/sk/event/pohoda-festival-2025>. [cit. 2025-05-06].

² ŠIMKO, Jozef. *Pohoda a jej politický odkaz*. Online. 2025. Dostupné z: <https://blog.sme.sk/jozefsimko1/politika/pohoda-a-jej-politicky-odkaz>. [cit. 2025-05-06].

Obrázek 2 - Program Pohoda Festivalu 2024

(Zdroj: Facebook/Pohoda Festival)

2.2 Ekonomický aspekt

Festival Pohoda výrazne prispieva k zviditeľneniu mesta Trenčín nielen na kultúrnej, ale aj na ekonomickej úrovni. Počas konania podujatia sa v meste a jeho okolí pohybuje viac než 30 000 návštevníkov, čo predstavuje významný impulz pre miestnu ekonomiku. Títo návštevníci mínajú svoje finančné prostriedky nielen priamo na festivale, ale aj v samotnom meste – predovšetkým na občerstvenie, ubytovanie a nákup zásob potrebných počas festivalového pobytu. Z pohľadu lokálnych poskytovateľov služieb, ako sú reštaurácie, kaviarne, hotely, penzióny či prevádzky krátkodobého ubytovania, ide o obdobie zvýšeného dopytu a tržieb. Mnohí podnikatelia prispôbujú svoju prevádzku tak, aby, čo najefektívnejšie využili túto príležitosť – predlžujú otváracie hodiny, posilňujú personál či rozširujú ponuku produktov. Aj, keď niektorí obyvatelia mesta môžu vnímať zvýšený pohyb osôb a dopravné obmedzenia ako rušivý element, z pohľadu ekonomického prínosu je jasné, že lokálne podnikateľské prostredie z festivalu jednoznačne profituje.

Festival Pohoda neprináša priamy ekonomický zisk, ale z hľadiska marketingovej stratégie má táto akcia podľa tlačového tajomníka Trenčína Tibora Hlobeňa veľký význam. "Referencie poputujú do celej Európy a predpokladáme, že budú mať vplyv na zvýšený záujem o Trenčín aj v iných oblastiach, napríklad z hľadiska prílevu priamych zahraničných investícií," uviedol Hlobeň. V súčasnosti mesto finišuje s prípravou 120-hektárového územia na vybudovanie priemyselného parku. Nepriamo z Pohody budú profitovať aj miestni

podnikatelia, ktorí zabezpečujú občerstvenie, stravovacie a ubytovacie služby. "Tretina návštevníkov pricestuje zo zahraničia, a preto sú všetky hotely nielen v Trenčíne, ale v okruhu 11 kilometrov, plne obsadené.³

2.3 Areál festivalu

Festival Pohoda sa tradične koná na letisku v Trenčíne, kde je vytvorená rozsiahla festivalová zóna s rôznymi pódiami a priestormi na aktivity. Tento priestor umožňuje flexibilitu v usporiadaní rôznych scén, stánkov, festivalových zón a iných atrakcií. Areál je prístupný pre tisíce návštevníkov a poskytuje dostatočný priestor pre rôzne festivalové aktivity ako aj pre kempingové zóny.

Obrázek 3 - Areál Pohoda Festivalu z výšky

(Zdroj: <https://www.pohodafestival.sk>)

2.4 Problémy festivalu pohoda

V posledných rokoch však kvalita Pohoda festivalu začala klesať. Tento festival, ktorý sa kedysi považoval za symbol kvalitnej zábavy a jedinečnej atmosféry, sa začal stretávať s kritikou z rôznych strán. Ceny vstupného, služieb a gastronómie sa výrazne zvyšovali, no na kvalite týchto služieb to nebolo vidieť. S rastúcimi nákladmi sa začala vytrácať pôvodná atmosféra, ktorá festivalu pridávala jeho charakter. Stávali sa časté problémy s interpretmi.

³ ODKLADAL, Martin. *Festivaly: Reklama pre mestá a firmy*. Online. 2005. Dostupné z: <https://hnonline.sk/finweb/ekonomika/133027-festivaly-reklama-pre-mesta-a-firmy>. [cit. 2025-05-06].

Mnohokrát jeden z hlavných headlinerov zrušil svoj koncert, čo sklamalo mnoho fanúšikov. Zrušenie vystúpení v poslednej chvíli znamenalo nielen stratu dôvery, ale aj narušenie reputácie festivalu. Častým javom bolo aj to, že návštevníci festivalu, ktorí ešte pred niekoľkými rokmi pravidelne navštevovali podujatie, prestali nakupovať v stánkoch alebo hľadali spôsoby, ako ušetriť, ako napríklad priniesť si vlastné jedlo, aby sa vyhli vysokým cenám v areáli.

Rada hovorím, že príjemná atmosféra festivalu mi vynahradí negatíva, ktorých na Pohode vie byť mnoho. Nie je pravda, že všetci účastníci sa navzájom milujú a rešpektujú. Nevážim si človeka, čo sa mi vymočí na stan rovnako ako rodiča, ktorý so svojím bábätkom stojí meter od repráku. Ľudia sa predbiehajú v rade na oštiepok, vtrhnú vám do tojtojky. Chodia na koncerty, nechodia na koncerty. Presedia celý deň na slnku, pri pive, v stane s mimovládkami, v stane s diskusiami o zero waste a prenosných pohlavných chorobách, pri stejdži tanečnom alebo literárnom. Multižánrovosť, rozdielnosť a sloboda výberu sú tu najdôležitejšími bodmi programu.⁴

⁴ URIKOVÁ, Soňa. *Pohoda: Nech žije multižánrovosť*. Online. 2018. Dostupné z: <https://www.litcentrum.sk/clanok/pohoda-nech-zije-multizanrovost>. [cit. 2025-05-06].

3 LITERÁRNY STAN MARTINUS

Literárny stan Martinus je jedným z kľúčových prvkov Pohoda festivalu, ktorý prináša unikátnu kombináciu literatúry, diskusií a interaktívnych podujatí do prostredia primárne hudobného festivalu. Tento priestor nie je len miestom na podporu literatúry, ale aj centrom intelektuálnych a kreatívnych stretnutí. Literárny stan Martinus poskytuje návštevníkom festivalu príležitosť zažiť literatúru iným spôsobom – prostredníctvom živých čítaní, diskusií s autormi, prezentácií kníh či tvorivých dielní. Tento priestor zohráva významnú úlohu v oblasti vzdelávania a kultúrneho rozvoja účastníkov festivalu. Kým hudobná časť festivalu prináša zábavu a energiu, literárny stan ponúka príležitosť na zastavenie sa, zamyslenie a inšpiráciu.

Obrázek 4 - Literárny stan Martinus na Pohoda Festivale

(Zdroj: <https://www.pohodafestival.sk>)

Jednou z hlavných charakteristík Literárneho stanu je možnosť interakcie s významnými autormi, básnikmi, prekladateľmi a ďalšími osobnosťami literárneho sveta.

Je to miesto, kde sa stretávajú veční knihomoli s občasnými čitateľmi aj autori zblízka či zďaleka so svojimi fanúšikmi.⁵

Takéto stretnutia návštevníkom poskytujú jedinečnú príležitosť nahliadnuť do autorského procesu, diskutovať o aktuálnych literárnych témach a obohatiť svoje chápanie literatúry. Literárny stan je výnimočný tým, že pridáva do Pohoda festivalu intelektuálny a umelecký rozmer, ktorý je málokedy súčasťou väčšiny hudobných festivalov. Stan sa stáva miestom, kde sa buduje komunita ľudí so záujmom o literatúru, kultúrne a spoločenské otázky. Návštevníci majú príležitosť nadviazať kontakty, zdieľať svoje názory a zapojiť sa do otvoreného dialógu.

Prinášanie literárnych hostí na miesto, kde sa stretávajú ľudia z celej republiky, je ďalšou devízou tohto stanu. Stretnúť autora pôsobiaceho v Česku môže byť pre mňa rovnako (ne)dostupné ako zažiť koncert malej juhoamerickej kapely. Pred autormi z Anasoft litery som si prvýkrát naživo vypočula Petra Vášu a Jaromíra Typlta a ich vystúpenia, ktoré dobre rozšíria človeku obzor.⁶

Tento aspekt Literárneho stanu výrazne prispieva k celkovému duchu festivalu, ktorý sa stáva platformou na prepojenie rôznych kultúrnych a umeleckých oblastí. Je to miesto, kde sa stretávajú myšlienky, inšpirácie a vášne, čo robí Pohoda festival ešte bohatším a rozmanitejším zážitkom.

Literárny stan Martinus je často vnímaný ako strategické miesto pre návštevníkov festivalu, najmä počas horúcich letných dní, keď sa teplota na otvorenom priestranstve letiska stáva neznesiteľnou. Tento stan poskytuje príjemný únik pred slnkom, s jeho chladivým tieňom a atmosférou, ktorá ponúka oddych a komfort. Po celodenných horúčavách sa stáva oázou pokoja, kde si ľudia môžu nájsť chvíľku pre seba, načerpať energiu a osviežiť sa v príjemnom prostredí.

⁵ POHODA FESTIVAL. *Literárny stan Martinus na Pohoda in the Air*. Online. 2020. Dostupné z: <https://www.pohodafestival.sk/sk/novinky/literarny-stan-martinus-na-pohoda-in-the-air>. [cit. 2025-05-06].

⁶ URIKOVÁ, Soňa. *Pohoda: Nech žije multizánrovosť*. Online. 2018. Dostupné z: <https://www.litcentrum.sk/clanok/pohoda-nech-zije-multizanrovost>. [cit. 2025-05-06].

Obrázek 5 - Pohľad na exteriér Literárneho stanu Martinus

(Zdroj: <https://www.litcentrum.sk>)

Stan je vybavený aj veľkým priestorom na sedenie, ktorý umožňuje návštevníkom pohodlné oddychovanie a relaxáciu. Mnoho ľudí prichádza do Literárneho stanu práve za týmto účelom – nájsť si chvíľku odpočinku a zároveň si užiť literatúru alebo sa dozvedieť nové, zaujímavé informácie počas diskusií a prednášok. Tento priestor sa tak stáva miestom, kde sa stretáva komfort s kultúrnym zážitkom a, kde sa návštevníci môžu ponoriť do sveta literatúry, bez toho, aby sa cítili ponáhľaní či vystresovaní.

Zaujímavým aspektom Literárneho stanu Martinus je aj jeho schopnosť udržiavať si svoj charakter ako miesto, kde sa návštevníci môžu cítiť príjemne a bezpečne. Na rozdiel od iných častí festivalu, kde môže byť množstvo spoločensky unavených alebo inak špecifických návštevníkov, Literárny stan je väčšinou oázou kultúrnej pohody. Tento fakt je celkom prekvapujúci, keď vezmeme do úvahy, že niektorí účastníci festivalu môžu byť lákaní do stanu práve kvôli túžbe po oddychu. Avšak atmosféra Literárneho stanu zaručuje, že tento priestor zostáva miestom pre tých, ktorí sa zaujímajú o kvalitnú literatúru, diskusie a vzdelávanie a nie pre tých, ktorí by mohli rušiť celkový dojem svojim správaním.

Tento zvláštny pokoj a intelektuálna atmosféra prispievajú k tomu, že Literárny stan Martinus nie je len miestom na oddych, ale aj na kultúrne obohatenie, kde sa návštevníci môžu oddeliť od zvyšku festivalového diania a venovať sa niečomu hlbšiemu a hodnotnejšiemu.

Literárny stan Martinus, ako už naznačuje jeho názov, predstavuje prekrytú železnú konštrukciu, teda stan. Konštrukcia stanu bola štandardného typu, pričom sme v takýchto priestoroch realizovali podujatia už nespočetnekrát, a preto sme sa neobávali o jeho stabilitu či funkčnosť. Keďže eventový trh v Trenčíne ako aj v celom Slovensku, nie je príliš rozsiahly, dodávateľov podobných stanov poznáme osobne a máme s nimi dlhoročné skúsenosti. Viackrát sme v takýchto stanoch zažili pestré poveternostné podmienky, a preto sme nemali dôvod pochybovať o bezpečnosti či odolnosti tejto konštrukcie.

II ANALYTICKÁ ČÁST

4 PROBLÉMY POHODA FESTIVALU

Hoci festival Pohoda patří mezi nejvýznamnější kulturní podujatí na Slovensku a těší se dlouhodobé popularitě, v posledních letech čelí viacerým výzvám. V tejto kapitole sa venujem najvýraznejším problémom, ktoré ovplyvňujú jeho fungovanie a verejné vnímanie – od finančných ťažkostí a dôsledkov pandémie, až po otázky komercializácie a politizácie podujatia.

4.1 Pandémia a financie

Festival Pohoda je dôležitou ekonomickou udalosťou pre mesto Trenčín a región. Okrem priameho ekonomického prínosu z predaja lístkov, ubytovania a stravovania festival prispieva aj k rozvoju cestovného ruchu a miestneho podnikania. Festival podporuje aj miestne komunity a iniciatívy, čím prispieva k kultúrnej a sociálnej dynamike regiónu.

Pohoda festival mal problémy s udržaním stabilného financovania už dlhšie obdobie. Nedostatok financií bol pre organizátorov veľkou výzvou, pretože, aj keď festival prilákal veľký počet návštevníkov, výnosy z jednotlivých ročníkov často nestačili na pokrytie nákladov. Zisk z jedného ročníka sa v mnohých prípadoch použil na splácanie záväzkov voči dodávateľom z predchádzajúcich rokov, čo vytváralo finančný tlak. Okrem toho sa festival ocitol v problémoch, keď nastala pandémia koronavírusu. Pandémia zmenila podobu festivalu, ktorý sa mohol uskutočniť iba v malom formáte s výrazne nižšou účasťou. Návštevníci sa tešili na plnohodnotný festival, ale po opätovnom návrate do normálneho režimu prišlo ďalšie sklamanie, keď sa festival stretol s ďalšími finančnými stratami. Mnoho účastníkov bolo sklamaných z kvality ponúkaných služieb a programu, čo prispelo k ešte väčšiemu poklesu návštevnosti.

Posledný ročník bol pre Pohoda festival rozhodujúci. Po minuloročnej strate takmer milióna eur bolo nutné vykonať zásadné zmeny, aby sa festival neprepadol ešte hlbšie do finančnej krízy. Organizátori sa snažili upraviť program a služby podľa spätnej väzby od účastníkov, čo sa im čiastočne podarilo. Mnoho návštevníkov si pochvaľovalo zlepšenie a hodnotili nový prístup ako krok správnym smerom. Zlepšili sa niektoré aspekty festivalu, čo viedlo k väčšej spokojnosti, ale aj tak festival čelil nepredvídateľným problémom. Počas tohto ročníka zasiahla živelná pohroma, ktorá musela festival predčasne ukončiť, čo znamenalo ďalšie finančné straty a zhoršilo jeho už tak ťažkú situáciu.

Agentúra Pohoda festival zaznamenala v minulom roku stratu 934-tisíc eur. Je to väčšia strata, ako mal festival kumulatívne za oba pandemické roky. Šéf Pohody Michal Kaščák odmieta ponuky na komerčný odpredaj festivalu, problémy sa snaží vykryť drobnými investormi. ⁷

Zisk

POHODA FESTIVAL, s. r. o.

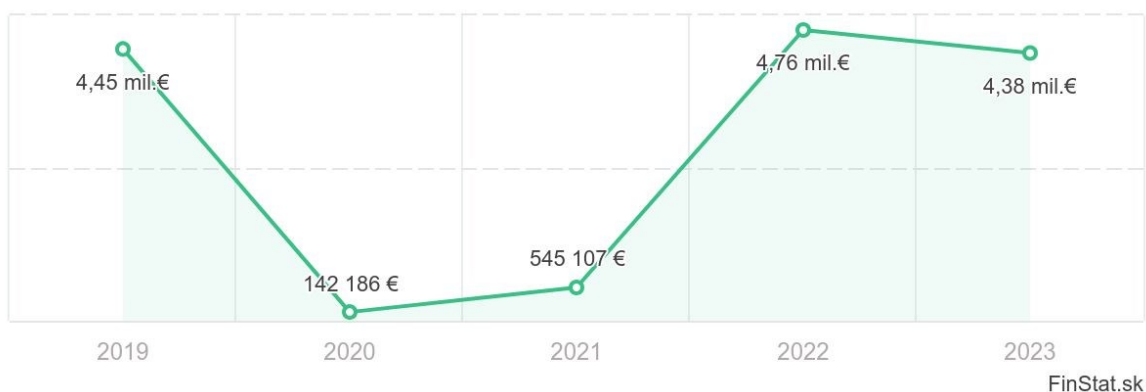

Obrázek 6 - Zisk Pohoda Festivalu

(Zdroj: <https://www.finstat.sk/45639043>)

Tržby

POHODA FESTIVAL, s. r. o.

Obrázek 7 - Tržby Pohoda Festivalu

(Zdroj: <https://www.finstat.sk/45639043>)

⁷ GAŠPAROVIČ, Matej. Festival Pohoda zaknihoval rekordnú stratu takmer milión eur. Kaščák pozyva drobných investorov. Online. 2024. Dostupné z: <https://standard.sk/684439/festival-pohoda-zaknihoval-rekordnu-stratu-takmer-milion-eur-kascak-pozyva-drobnych-investorov>. [cit. 2025-05-06].

4.2 Politika a komerčnosť

Tento problém je však aj dôsledkom filozofie hlavného organizátora Michala Kaščáka, ktorý dlhé roky presadzuje myšlienku, že Pohoda festival by nemal byť komerčný. Tento princíp bol jedným z hlavných pilierov festivalu, keď sa snažil ponúknuť kultúrne hodnotný zážitok bez toho, aby sa stal závislý na komerčných záujmoch. Na začiatku to účastníkom neprekážalo, pretože atmosféra bola unikátna a ponúkaný program mal svoju hodnotu. Avšak s rastúcimi cenami a stagnujúcou atmosférou, ktorú ovplyvnilo zhoršovanie organizácie a vysoké náklady, sa začala objavovať nespokojnosť medzi návštevníkmi. Ľudia, ktorí kedysi považovali festival za symbol kvalitnej zábavy, začali mať pocit, že festival neudržiava krok s konkurenciou. Najväčší festival na Slovensku sa nemôže neustále tváriť, že nie je komerčný a zároveň sa snažiť konkurovať iným festivalom, ktoré sú schopné poskytovať lepšie služby, nižšie ceny a stabilnejší program. Tieto výzvy si vyžadujú zásadné prehodnotenie prístupu k organizácii a financiám, aby sa festival opäť stal atraktívnym a finančne udržateľným podujatím pre budúce ročníky.

Michal Kaščák, dlhoročný riaditeľ a jeden z hlavných organizátorov festivalu Pohoda, opakovane deklaruje, že on osobne aj samotný festival zostávajú apolitickí. Tvrdí, že hlavným cieľom podujatia je vytvárať priestor pre slobodné umenie, kultúrnu rozmanitosť a spoločenský dialóg, bez priameho napojenia na politické ideológie či strany. Napriek týmto vyjadreniam sa však v priebehu rokov na festivale Pohoda objavilo viacero politikov alebo verejne známych osobností s politickým vplyvom, ktorí mali možnosť vystúpiť na diskusiách, debatách či v mediálnom priestore festivalu. Tento fakt často vedie k polemikám o tom, kde sa nachádza hranica medzi angažovaným občianskym postojom a politickou prezentáciou v rámci kultúrneho podujatia.

Neprajníci nazývajú Pohodu festivalom politickej piesne. Je totiž už dlhodobou tradíciou, že na Pohodu tradične chodia liberálni politici, ktorí si tam veľmi ľahko a účinne robia medzi mladými ľuďmi kampaň. A nielen to, to isté spektrum politikov tam dostáva priestor aj na rôznych diskusiách v stanoch a na rôznych platformách. Už tradične sa na festivale zúčastňuje Zuzana Čaputová, veľmi rád naňho chodil Andrej Kiska, a celé spektrum progresívnych politikov.⁸

⁸ KRAJECOVÁ, Petra. *Naozaj nemá festival Pohoda nič s politikou? Od minulých vlád dostal 1,6 milióna eur*. Online. 2025. Dostupné z: ereport.sk/naozaj-nema-festival-pohoda-nic-s-politikou-od-minulych-vlad-dostal-16-miliona-eur. [cit. 2025-05-06].

Táto forma nepriamej politickej angažovanosti vrhá na festival Pohoda určitý tieň a môže byť vnímaná ako kontroverzný prvok v rámci jeho celkového obrazu. Mnohí návštevníci prichádzajú na festival predovšetkým za účelom oddychu, zábavy a za kvalitným hudobným či kultúrnym programom, a preto ich prílišná prítomnosť politických tém alebo verejných diskusií s politickým podtextom môže vyrušovať, alebo dokonca odrádzať od účasti. Tento aspekt zároveň vytvára priestor pre kritikov festivalu – či už z radov politických oponentov alebo konzervatívnej verejnosti, – aby spochybňovali jeho neustrannosť a spájali festival s konkrétnymi ideologickými smermi. Takéto vnímanie môže poškodzovať reputáciu podujatia a znižovať jeho dôveryhodnosť ako otvoreného a nezávislého kultúrneho priestoru, čo v konečnom dôsledku nie je pre festival prínosné, najmä z hľadiska dlhodobej udržateľnosti a dôvery širokej verejnosti.

Michal Kaščák ako zakladateľ a riaditeľ festivalu Pohoda sa dlhodobo snaží verejnosti tvrdiť, že nerobí politiku. Ukazuje sa však, že bývalé vlády ho medzi rokmi 2020 – 2023 podporovali obrovskými sumami. Celkovo sa zatiaľ prišlo na neuveriteľných 1,6 milióna eur, ktorý festival získal na svoju organizáciu od štátu. Na fakt upozornil Richard Takáč. ⁹

V roku 2022 došlo na festivale Pohoda k výrazne medializovanému a spoločensky citlivému incidentu, ktorý vyvolal širokú verejnú diskusiu. Festival sa dlhodobo prezentuje ako otvorený priestor pre rôzne názorové a hodnotové prúdy, čo sa odrazilo aj v prítomnosti rozmanitých informačných a komunitných stánkov. V areáli sa tak nachádzal stánok LGBTI+ komunity, no zároveň aj katolícka spovednica, kde v tom čase pôsobil biskup Jozef Haľko. Skupina ľudí, hlásiacich sa k LGBTI+ komunite, vyvesila na spovednicu dúhovú vlajku a slovne napádala biskupa Haľka, čo vyvolalo pobúrenie nielen medzi veriacimi návštevníkmi, ale aj v širšej verejnosti. Incident sa rýchlo dostal do médií a stal sa predmetom intenzívneho spoločenského a ideologického konfliktu. Organizátor festivalu Michal Kaščák reagoval na udalosť verejným ospravedlnením – nie však za samotné správanie útočníkov, ale za to, že bol biskup Haľko na festival pozvaný. Toto vyjadrenie vyvolalo vlnu kritiky zo strany viacerých verejných činiteľov, cirkevných predstaviteľov i časti verejnosti, ktorí jeho postoj interpretovali ako proticirkevný, zaujatý a jednostranne

⁹ KRAJECOVÁ, Petra. *Naozaj nemá festival Pohoda nič s politikou? Od minulých vlád dostal 1,6 milióna eur.* Online. 2025. Dostupné z: ereport.sk/naozaj-nema-festival-pohoda-nic-s-politikou-od-minulych-vlad-dostal-16-milionu-eur. [cit. 2025-05-06].

naklonený LGBTI+ komunitě. Celý incident tak opět otvoril diskusiu o hraniciach slobody prejavu, o rovnováhe medzi rôznorodosťou a rešpektom a o tom, do akej miery má byť kultúrne podujatie ako festival Pohoda miestom pre konfrontáciu hodnotových rozdielov.

Pokiaľ boli organizátori festivalu Pohoda informovaní o narúšaní možnosti pristúpiť k spovedi v spovednej miestnosti biskupa Haľka, mali zasiahnuť a ochrániť ústavou chránené právo. Žiaľ, toto sa nestalo. Namiesto toho sa riaditeľ festivalu ospravedlnil za pozvanie Jozefa Haľka na festival. Obeť sa teda akoby stala predátorom.¹⁰

Obrázek 8 – Vyvesenie vlajky na spovednicu

(Zdroj: Facebook/Róbert Bearmaid Furiel)

¹⁰ KOSEČEKOVÁ, Rebeka. *Kauza spovednice graduje: Kaščák sa za pozvanie Haľka ospravedlnil, Záborská zas kritizuje Pohodu.* Online. 2022. Dostupné z: https://tvnoviny.sk/domace/clanok/210678-kauza-spovednice-graduje-kascak-sa-za-pozvanie-halka-ospravedlnil-zaborska-zas-kritizuje-pohodu?campaignsrc=tn_clipboard. [cit. 2025-05-06].

5 BÚRKA NA POHODA FESTIVALE

Festival Pohoda je známy nielen svojou atmosférou, ale aj svojím nevyspytateľným počasím. Nie je ničím výnimočným, že horúce slnečné dni sa počas festivalu náhle premenia na prudký dážď či búrku. Dá sa povedať, že tento meteorologický fenomén sa stal takmer neoddeliteľnou súčasťou podujatia, na ktorú sú návštevníci už do istej miery zvyknutí. Ani minuloročný ročník nebol výnimkou.

5.1 Prvotné dojmy z búrky

Už od skorých ranných hodín druhého festivalového dňa sa medzi ľuďmi v zákulisí šírili správy o blížiacej sa búrke. Informácie pochádzali z viacerých nezávislých zdrojov, čo naznačovalo, že situácia môže byť vážna. Predpovede varovali pred mimoriadne silnou búrkou, ktorá by mohla výrazne ovplyvniť priebeh podujatia. Očakávalo sa, že organizátori prijmú adekvátne opatrenia a včas oznámia potrebné kroky na zaistenie bezpečnosti návštevníkov. Napriek tomu, že situáciu pozorne monitorovali, oficiálne rozhodnutie dlho neprichádzalo. Preto sa začali šíriť rôzne dohady o tom, ako sa situácia bude ďalej vyvíjať. Mnohí predpokladali, že organizátori pristúpia aspoň k dočasnému prerušeniu programu, aby minimalizovali riziká.

5.2 Príprava na búrku

Keďže program v Literárnom stane Martinus nie je až tak nabitý, počas dňa sme mali dostatok času na dôkladnú opätovnú kontrolu technického vybavenia. Postupne sme si prechádzali všetko vybavenie a uisťovali sa, že je riadne zabezpečené proti vode. Pri niektorých prvkoch sme dokonca pridali dodatočné ochranné opatrenia, aby sme mali absolútnu istotu, že ani silný dážď nespôsobí žiadne problémy. Počas popoludnia sme sa už mohli venovať najmä priebehu programu a občasnej kontrole meteoradaru. Napriek očakávanej búrke sme boli pokojní, pretože sme vedeli, že sme urobili maximum pre zaistenie bezpečnosti priestoru aj techniky.

Čas do príchodu búrky sa nezadržateľne krátil a stále bolo prekvapujúce, že od organizátorov neprichádzali žiadne jasné pokyny. Atmosféra bola čoraz napätjšia, keďže všetci očakávali nejaké rozhodnutie, no oficiálna komunikácia stále chýbala. Situácia bola o to zvlášťnejšia, že predpovede počasia jasne naznačovali, že búrka zasiahne festivalový areál s veľkou intenzitou. Približne hodinu pred predpokladaným príchodom búrky prišlo rozhodnutie o prerušení festivalového programu. Oznámenie však dorazilo tesne pred

začiatkom plánovanej diskusie, čo vytvorilo neistotu medzi účastníkmi aj technickým tímom. Nedostatočná včasná komunikácia zo strany organizátorov spôsobila informačné vákuum, ktoré komplikovalo rozhodovanie o ďalšom postupe. Hostia, ktorí mali viesť diskusiu, nevedeli či sa naozaj uskutoční alebo bude zrušená. Z ich otázok bolo zrejmé, že sa cítia neinformovaní a trochu nekomfortne. Ani my sme nemali úplne jasné inštrukcie, čo robiť ďalej. Nebolo jasné, či máme začať postupne vypínať techniku, aby sme minimalizovali riziko poškodenia v prípade silného vetra a dažďa alebo máme čakať na ďalšie pokyny. V tej chvíli sa zdalo, že rozhodnutia sa prijímajú na poslednú chvíľu, čo v nás vyvolávalo ešte väčšiu neistotu. Situácia sa stávala čoraz napätjšou a všetci sme s obavami sledovali vývoj počasia aj dianie okolo nás.

Ako sa deň chýlil ku koncu, v interiéri stanu sme prirodzene vnímali postupné stmievanie ako príchod noci. No akonáhle sme vyšli von, naskytol sa nám úplne iný pohľad. Z diaľky sa na nás valili tmavé, husté mraky, ktoré vyzerali priam filmovo – ako scéna z apokalypsy. Atmosféra sa náhle zmenila, keď začal silnieť vietor, ktorý so sebou niesol predzvesť blížiacej sa búrky. Vďaka pohotovosti a skúsenostiam môjho kolegu sme bez váhania začali zatvárať všetky vchody do stanu. Najprv sme túto potrebu nahlásili stage manažérovi, pretože to bola jeho kompetencia, no jeho reakcia bola vlažná. Neprikladal situácii dostatočnú váhu a jeho tím nebol dostatočne efektívny ani skúsený v manipulácii so stanovými plachtami. Vzhľadom na vážnosť situácie sme sa rozhodli prevziať iniciatívu a pomôcť so zatváraním stanu sami. Medzitým začalo do stanu prichádzať čoraz viac ľudí, ktorí sa snažili nájsť úkryt pred dažďom. Napokon sa nám podarilo všetky vchody uzavrieť a ostávalo len čakať, čo bude nasledovať. Krátko na to prišla oficiálna informácia o tom, že festivalový program sa dočasne prerušuje. Na naše prekvapenie však náš stage manažér oznámil, že v Literárnom stane Martinus program pokračuje. Keď sme sa ho priamo spýtali či neplatí všeobecné prerušenie programu, odpovedal nám, že sa týka iba koncertov a diskusie môžu pokračovať, pokiaľ to podmienky dovoľujú. Toto rozhodnutie nám pripadalo absolútne nelogické, keďže situácia vonku sa neustále zhoršovala, no z našej pozície sme nemali možnosť ho spochybniť. Napokon sa však ukázalo, že naša obava bola oprávnená. Asi po dvoch minútach od oznámenia pokračovania programu sme boli nútení diskusiu sami prerušiť, pretože začalo vznikať riziko poškodenia techniky či možnosti úrazov.

Obrázek 9 - Dohliadane na techniku počas búrky

(Zdroj: Vlastné)

5.3 Situácia v stane

Spočiatku panoval v stane relatívny pokoj. Vietor síce mierne šľahal do jeho stien, no všetko pôsobilo ako bežná letná búrka, akých už účastníci festivalu zažili mnoho. Avšak s pribúdajúcimi minútami sa sila vetra začala dramaticky zvyšovať. Steny stanu sa pod náporom vzdušných vírov napínali, pričom konštrukcia vydávala znepokojivé kovové škripanie. Niektorí prítomní si začali vymieňať nervózne pohľady, zatiaľ, čo iní sa snažili situáciu ignorovať v nádeji, že búrka čoskoro prejde. Napätie dosiahlo vrchol vo chvíli, keď došlo k náhlemu výpadku elektriny. Aby si prítomní aspoň trochu upokojili nervy, niekto začal potichu spievať pieseň Jany Kirschner, ktorá mala v tom čase vystupovať na vedľajšom pódiu. Postupne sa pridávali ďalší a čoskoro sa stanom niesol jemný spev, ktorý na chvíľu rozptýlil rastúcu paniku. Manažér kníhkupeckej sekcie, ktorý sa nachádzal v stane, duchapľne reagoval na situáciu a začal rozdávať fľaše s vodou, aby predišiel možným zdravotným komplikáciám spôsobeným stresom či dusným vzduchom. Po niekoľkých desiatkach minút začala búrka pomaly slabnúť. Vietor postupne strácal na sile a v stane sa rozhostila uvoľnenejšia atmosféra. Postupne sa začali otvárať steny stanu, avšak pohľad na zdeformované okolie nebol vôbec príjemný. Jeden z najväčších stanov, ktorý sa nachádzal len niekoľko metrov od nich, bol zničený. Jeho plachta bola na viacerých miestach roztrhaná a kovová konštrukcia zdeformovaná silou vetra.

Obrázek 10 - Spadnutý stan po následkoch búrky

(Zdroj: <https://www.sme.sk>)

Po krátkom uvoľnení situácie sa panika opäť rozšírila medzi ľuďmi, tentokrát ešte intenzívnejšie. Mnohým sa v mysli okamžite vybavila tragédia spred pätnástich rokov, keď sa počas podobnej búrky zrútil jeden zo stanov a usmrtil dvoch návštevníkov festivalu. Táto spomienka spôsobila ešte väčší strach a neistotu. Všade navôkol sa ozývali záchranné sirény vozidiel, ktoré sa snažili, čo najrýchlejšie dostať k poškodenej oblasti. Hlavná plocha festivalového areálu bola kvôli presunu týchto vozidiel okamžite uzavretá, čo spôsobilo chaos medzi ľuďmi, ktorí sa snažili, čo najrýchlejšie dostať preč. Po niekoľkých desiatkach minút sa situácia začala postupne upokojovať. Organizátori, za pomoci dobrovoľníkov a bezpečnostných zložiek, začali usmerňovať dav a systematicky evakuovať ľudí z areálu. Napriek tomu, že v ich tvárach bolo stále vidieť napätie a obavy, myšlienka na to, že čoskoro opustia nebezpečnú zónu, im priniesla aspoň čiastočnú úľavu.

5.4 Likvidácia festivalu

Bolo nám jasné, že program festivalu Pohoda v ten deň už určite pokračovať nebude. Otázne však zostávalo či sa organizátori nerozhodnú obnoviť ho nasledujúci deň. Oficiálne informácie sme však stále nemali, a tak sme sa rozhodli pripraviť techniku tak, aby bolo v prípade potreby možné pokračovať v programe. Najskôr sme dôkladne skontrolovali všetko vybavenie, aby sme sa uistili, že búrka nespôsobila žiadne vážnejšie škody a, že je možné techniku znova bezpečne použiť. Preverili sme stav elektrických rozvodov, ozvučenia, osvetlenia aj konštrukcií. Našťastie sa zdalo, že všetko je v poriadku, a tak sme po tejto obhliadke uzavreli stan a opustili areál. Nasledujúce ráno sme sa však dozvedeli rozhodujúcu správu, že sa organizátori po konzultácii s odborníkmi a kvôli obavám o stabilitu ďalších stavieb rozhodli festival predčasne ukončiť. Po príchode do areálu sme sa okamžite pustili do balenia našej techniky. Po dokončení tejto práce sme sa rozhodli prejsť sa po festivalovom areáli a na vlastné oči si prezrieť rozsah škôd, ktoré po sebe búrka zanechala. Bolo zrejmé, že vietor dosiahol extrémnu silu. Po celom areáli sa váľali poprevracané predmety, zničené konštrukcie a rozhádzané vybavenie. Malé zariadenia, ako napríklad pívne sety, dekoračné a organizačné bannery či smetné koše, boli polámané alebo úplne odfúknuté zo svojich pôvodných miest. Dva ďalšie veľké stany utrpeli taktiež poškodenie, ich plachty boli na viacerých miestach roztrhané, no konštrukcia našťastie zostala neporušená. Počas tejto obhliadky sme stretli viacerých známych, ktorí pracovali v rôznych častiach festivalového areálu. Pri rozhovoroch s nimi sme si uvedomili, aká mimoriadna bola táto situácia. Mnohí z nich sa zhodli, že takú silu vetra a jeho ničivé následky ešte nikdy predtým nezažili.

6 POSTOJ A PRÍSTUP ORGANIZÁTORA K SYTUÁCIÍ KVÔLI BÚRKE

Priebeh extrémnej búrky počas festivalu Pohoda 2024 predstavoval významnú skúšku pripravenosti a rozhodovacích schopností organizačného tímu. V tejto kapitole sa zameriam na hodnotenie reakcií organizátora, spôsob informovania návštevníkov a personálu ako aj na prijaté opatrenia pred, počas a po vypuknutí krízovej situácie. Cieľom je posúdiť, do akej miery boli kroky organizátora adekvátne, včasné a efektívne z pohľadu bezpečnosti a krízového manažmentu.

6.1 Informovanosť zo strany organizátora

Aj napriek tomu, že sme už od ranných hodín mali informácie o blížiacej sa búrke, organizátor festivalu dlhodobo nekomunikoval žiadne stanovisko či bezpečnostné opatrenia. Prístup k verejným meteorologickým portálom nám umožnil sledovať vývoj počasia a bolo zrejmé, že ide o silný front s potenciálom výrazne zasiahnuť areál festivalu. Napriek týmto varovaniam sme sa zo strany organizátora nedočkali žiadneho varovania, usmernenia ani predbežných pokynov pre návštevníkov a personál.

Tento nedostatok informácií v nás vyvolával neistotu a napätie. Vznikla atmosféra špekulácií a domnienok, keďže nikto presne nevedel, čo sa bude diať ďalej. Bez jasnej komunikácie a koordinácie sa medzi účastníkmi začali šíriť rôzne verzie možného vývoja – niektorí očakávali dočasné prerušenie programu, iní zas možnú evakuáciu alebo úplné ukončenie dňa.

Mnohí z nás, preto celý deň aktívne sledovali meteorologické radary a neustále kontrolovali aktuálne predpovede. Vzduch bol nabitý očakávaním, obavami aj frustráciou. Situácia sa postupne stávala čoraz napätjšou, pretože príchod búrky bol nevyhnutný a jej sila sa podľa dostupných zdrojov nemala podceňovať. Chýbajúca transparentnosť a nepripravenosť zo strany organizátora vyvolávali otázky o bezpečnosti a celkovej zodpovednosti festivalového vedenia v krízových situáciách.

Približne hodinu pred očakávaným príchodom búrky začínala medzi nami narastať nervozita. Atmosféra hustla nielen kvôli tmavnúcej oblohe, ale najmä pre informácie, ktoré sa k nám dostávali z online spravodajských portálov a sociálnych sietí. Dočítali sme sa o výrazných následkoch, ktoré táto búrka zanechala v hlavnom meste.

Bolo teda zrejmé, že ide o nebezpečný front. Zároveň bolo čoraz jasnejšie, že búrka na svojej intenzite nestráca a, že sa bude s veľkou pravdepodobnosťou preháňať aj areálom festivalu. Práve preto bolo pre nás mimoriadne zarážajúce, že sme sa ani v tomto štádiu situácie nedočkali žiadnych oficiálnych pokynov alebo upokojenia zo strany organizátorov.

Informácie od organizátora napokon predsa len prišli – no až tesne pred samotným príchodom búrky. Na hlavnom pódiu zaznelo oficiálne oznámenie o prerušení festivalového programu a výzva pre účastníkov, aby sa išli ukryť pred nepriaznivým počasím. Hoci tento krok bol nevyhnutný, jeho načasovanie pôsobilo ako neskorá a skôr reaktívna než preventívna reakcia.

V Literárnom stane Martinus sme informáciu zachytili a čakali sme na akcie nášho stage manažéra. Ten sa rozhodol v našom programe pokračovať, pretože prerušenie sa týkalo iba hudobného programu, do ktorého diskusie nezapadajú.

Na základe rozhovorov s viacerými členmi organizačného tímu, dobrovoľníkmi aj technickým personálom, sme nadobudli presvedčenie, že prístup organizátora nebol primeraný vážnosti situácie, ktorá sa vyvíjala prakticky celý deň. Najviac zarážajúce bolo, že organizátor mal priamo v areáli k dispozícii tím meteorológov zo Slovenského hydrometeorologického ústavu, čo znamená, že mal prístup k presným a aktuálnym informáciám o vývoji počasia. Napriek tomu nevyužil túto výhodu na včasné informovanie účastníkov ani na zavedenie opatrení, ktoré by zvýšili ich bezpečnosť.

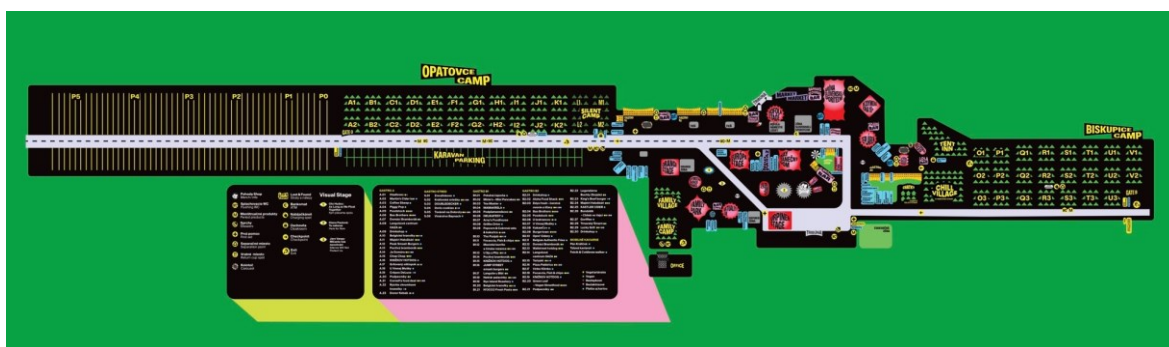
Z môjho pohľadu malo k prerušeniu festivalu dôjsť podstatne skôr. Včasná reakcia by umožnila nielen pokojnejší presun návštevníkov do bezpečia, ale aj lepšiu organizáciu celého zásahu, čím by sa minimalizovalo riziko paniky či úrazov. Navyše sa domnievam, že dočasné vyprázdnenie areálu – alebo aspoň jeho najviac exponovaných častí – by bolo vhodným krokom z pohľadu krízového manažmentu.

6.2 Evakuácia a možné únikové východy

Areál trenčianskeho letiska má vynikajúcu strategickú polohu, ktorá z neho robí ideálne miesto na organizáciu veľkých podujatí a festivalov. Návštevníci sa môžu do areálu pohodlne dostať viacerými spôsobmi. Peší prístup je možný po mestských komunikáciách, ktoré sú dobre označené a bezpečné. Pre cyklistov je k dispozícii pohodlná trasa, ktorá umožňuje ekologický a rýchly spôsob dopravy. Automobilová doprava je taktiež efektívne

vyriešená – návštevníci môžu zaparkovať v najbližšej dedine, odkiaľ je to už len približne 5 minút peši priamo do festivalového areálu. Poslednou a najviac využívanou je kyvadlová doprava, ktorá premáva v pravidelných intervaloch a je cenovo dostupná.

Z druhej strany letiska vedie priama cesta na výjazd z diaľnice, ktorý sa nachádza len niekoľko kilometrov od areálu. Táto výhodná poloha minimalizuje potrebu prechádzať cez obce a mestá, čím sa výrazne znižuje dopravná záťaž na miestnych obyvateľov a zároveň poskytuje návštevníkom rýchlu a bezpečnú cestu.

Obrázek 11 - Areál Pohoda Festivalu

(Zdroj: <https://www.pohodafestival.sk>)

Samotný areál letiska ponúka rozsiahle trávnaté plochy, ktoré sú ideálne na stanovanie, oddychové zóny a rôzne voľnočasové aktivity ako aj betónové plochy, ktoré poskytujú pevný základ pre hlavné scény, stánky či technické zabezpečenie podujatia. Táto kombinácia infraštruktúry umožňuje flexibilitu v organizácii a ponúka dostatok priestoru na realizáciu rôznych aktivít.

Vďaka týmto faktorom je areál trenčianskeho letiska považovaný za najlepší strategický priestor na Slovensku na organizáciu festivalov a podujatí. Poskytuje ideálnu rovnováhu medzi dostupnosťou, kapacitou a funkčnosťou, čo z neho robí preferovanú voľbu pre organizátorov veľkých kultúrnych a spoločenských udalostí.

Vzhľadom na výbornú strategickú polohu festivalového areálu a dostupnosť viacerých únikových ciest sa domnievam, že organizátor mohol včas pristúpiť k preventívnemu vyprázdneniu priestoru ešte pred príchodom búrky. Takýto krok by síce znamenal dočasné prerušenie programu a spôsobil by organizačné komplikácie, no zároveň by výrazne prispel k zaisteniu bezpečnosti všetkých prítomných – návštevníkov aj personálu. Aj, keď by evakuácia mohla byť časovo náročná a niektorí účastníci by ju mohli vnímať ako prehnanú reakciu, z hľadiska zodpovedného krízového riadenia by išlo o najbezpečnejšie možné

riešenie. V prípade nepredvídaných udalostí by organizátor nemusel nieť plnú zodpovednosť, keďže by preukázal, že podnikol všetky dostupné opatrenia na ochranu zdravia a života ľudí.

6.3 Technická a krízová pripravenosť organizátora

Vzhľadom na množstvo dostupných informácií o blížiacej sa búrke sme mali počas dňa dostatočný časový priestor pripraviť sa na jej príchod. V rámci vlastnej iniciatívy sme vykonali všetky potrebné preventívne opatrenia na ochranu techniky a zázemia – išlo najmä o zakrytie, zabezpečenie a presun zariadení tak, aby nedošlo k ich poškodeniu vetrom či vodou. Tieto kroky sme však realizovali výlučne na základe vlastného úsudku a skúseností, nie na základe pokynov organizátora. Ten totiž žiadne konkrétne preventívne odporúčania počas dňa neposkytol, hoci situácia si to zjavne vyžadovala.

Krátko pred príchodom búrky sme začali pozorovať postupne silnejúci vietor. Vďaka dlhoročným skúsenostiam z práce na podobných podujatiach sme si okamžite uvedomili riziko a upozornili sme stage manažéra na potrebu uzavrieť všetky bočné steny stanu. Cieľom bolo zabrániť prievanu a prípadnej deformácii konštrukcie stanu, čo by mohlo ohroziť nielen techniku, ale aj prítomné osoby.

Hoci táto úloha formálne nepatrila medzi naše zodpovednosti, prebrali sme iniciatívu. Zistili sme totiž, že stage manažér nevenoval situácii dostatočnú pozornosť a brigádnicí, ktorých poveril uzavretím stanu, nevedeli, ako správne postupovať. V dôsledku toho sme sa rozhodli konať sami – zabezpečili sme zatvorenie bočných plachiet stanu a stabilizovali jeho konštrukciu tak, ako to bolo potrebné.

Táto situácia jasne poukázala na nedostatočné krízové riadenie zo strany organizačného tímu a zároveň zvýraznila dôležitosť individuálnej zodpovednosti a pohotového rozhodovania v teréne. Keby sme čakali na oficiálne pokyny, mohlo dôjsť k značným škodám alebo aj ohrozeniu zdravia.

7 VYHODNOTENIE SITUÁCIE

S odstupom času a na základe rozhovorov s kolegami, účinkujúcimi a návštevníkmi festivalu som nadobudol presvedčenie, že riešenie vzniknutej situácie zo strany organizátora nebolo adekvátne. Aj, keď bol pád jedného z hlavných stanov extrémnym a ťažko predvídateľným javom, nemení to nič na fakte, že celková reakcia organizačného tímu na blížiacu sa búrku bola oneskorená, nekoordinovaná a miestami nejasná.

Domnievam sa, že organizátor nebol dostatočne pripravený ani na samotný príchod búrky, ani na jej následky – vrátane kolapsu jedného z veľkokapacitných stanov. Tento nedostatok pripravenosti považujem za jeden z kľúčových faktorov zlyhania v krízovej situácii. Návštevníci festivalu neboli včas a jasne informovaní o hroziacom nebezpečenstve, čo v kombinácii s náhlým stmievaním, silným vetrom a dažďom viedlo k dezorientácii a pocitom ohrozenia. Atmosféru neistoty ešte viac prehľbovala absencia pokynov zo strany personálu.

Zároveň sa ukázalo, že ani pracovníci festivalu neboli dostatočne informovaní či zaškolení na zvládanie podobných situácií. V mnohých prípadoch nedokázali správne vyhodnotiť vývoj udalostí ani adekvátne reagovať. Táto nepripravenosť bola výrazne badateľná aj v Literárnom stane Martinus, kde náš stage manažér v rozhodujúcich chvíľach nevedel poskytnúť žiadne konkrétne inštrukcie. Keď neskôr obdržal pokyny z vyššieho organizačného štábu, ich obsah bol nejednoznačný, nekonzistentný a neponúkal jasný návod, ako ďalej postupovať.

Tento komunikačný výpadok a celkový zmätok mali za následok nárast napätia v stane. Postupne začala gradovať panika a chaos, pretože účinkujúci aj diváci zostali bez smerovania a jasnej authority. Prítomnosť neistoty a absencia rozhodného vedenia v takto vypätom momente len zvýraznili organizačné rezervy, ktoré by mali byť v budúcnosti nevyhnutne riešené – najmä prostredníctvom dôsledného krízového plánovania a školení personálu.

V priestore Literárneho stanu Martinus ako aj v jeho bezprostrednom okolí, nebolo zabezpečené adekvátne zázemie pre zvládnutie mimoriadnych situácií alebo potenciálnych havárií. Chýbali základné prvky krízovej infraštruktúry, ktoré by mali byť samozrejmosťou súčasťou akéhokoľvek verejného podujatia tejto veľkosti a charakteru.

V stane nebola k dispozícii ani len základná lekárnica či zdravotnícke vybavenie, ktoré by v prípade úrazu alebo kolapsu účastníka mohli poskytnúť prvotnú pomoc. Rovnako

absentovali zásoby pitnej vody, ktoré by mohli slúžiť na osvieženie v prípade dlhého pobytu v uzatvorenom priestore, zhoršenej ventilácie alebo psychického vypätia v dôsledku stresu.

Ďalším kritickým nedostatkom bola neprítomnosť náhradného zdroja elektrickej energie a osvetlenia. V situácii, keď došlo k výpadku prúdu a stan sa náhle ponoril do tmy, sa ukázalo, aké nebezpečné môže byť spoliehanie sa výhradne na hlavné napájanie. V prípade paniky alebo evakuácie môže práve osvetlenie rozhodovať o tom či sa účastníci dokážu bezpečne orientovať a opustiť priestor bez zranení.

Závažný problém predstavoval aj absentujúci systém núdzových východov, prípadne ich nedostatočné označenie. Návštevníci stanu v prípade potreby nemali jasný vizuálny ani praktický návod, ktorým smerom sa majú vydať, ak by bolo potrebné stan urgentne opustiť. Táto absencia môže v krízovej situácii zásadne predĺžiť evakuačný čas a zvýšiť riziko zranení.

Tieto zistenia poukazujú na systémové nedostatky v oblasti krízového plánovania a prevencie, ktoré by mali byť pre organizátorov podobných podujatí výzvou na prehodnotenie štandardov bezpečnostného zabezpečenia.

8 MOŽNÉ DÔVODY ZLIHANIA

Ako už bolo v predchádzajúcich častiach práce spomenuté, festival Pohoda v posledných rokoch čelil viacerým zásadným problémom. Tieto problémy sa týkali nielen finančnej stránky a klesajúcej návštevnosti, ale aj organizačných nedostatkov či zhoršenej reputácie. Bolo, teda nevyhnutné, aby sa v samotnom fungovaní festivalu uskutočnili zásadné zmeny, ktoré by dokázali obnoviť dôveru verejnosti, zvýšiť kvalitu podujatia a zabezpečiť jeho ďalší rozvoj.

Ročník Pohoda Festivalu 2024 predstavoval v tomto kontexte kľúčový míľnik. Stál pred výzvou nielen prinavrátiť svoju pôvodnú identitu a atmosféru, ale aj dokázať, že sa vie vyrovnáť s minulosťou a poučiť sa z chýb. Festival sa tak v roku 2024 ocitol v bode obratu. Nestačilo len prežiť jeden ročník – bolo potrebné nastaviť nové štandardy a systémové zmeny, ktoré by mohli viesť k jeho dlhodobej udržateľnosti.

Jedným z hlavných cieľov organizátorov bolo vykrytie výraznej finančnej straty, ktorú podujatie zaznamenalo v predchádzajúcich rokoch. Festival sa v roku 2023 dostal do výrazného rozpočtového deficitu, čo vyvolalo potrebu hľadať nové, inovatívne formy financovania mimo tradičných zdrojov, ako sú granty, sponzori či predaj štandardných vstupeniek.

V decembri 2023, preto organizátori prišli s unikátnym riešením – produktom s názvom Nekonečná Pohoda. Išlo o špeciálny typ vstupenky, ktorý držiteľovi garantoval doživotný vstup na všetky budúce ročníky festivalu. Tento lístok sa stal medzi skalnými fanúšikmi veľmi žiadaným, pretože sa spájal nielen s emocionálnou hodnotou lojality voči festivalu, ale aj s výhodnou návratnosťou investície po približne desiatich ročníkoch.

Výraznou pridanou hodnotou bol aj fakt, že Nekonečnú Pohodu bolo možné dediť alebo previesť na inú osobu, čím nadobúdala podobu dlhodobej kultúrnej investície. Tento krok sa stretol s pozitívnym ohlasom a záujem o tento typ lístka prevýšil očakávania. Podľa verejne dostupných údajov priniesol tento produkt festivalu okolo pol milióna eur, čím významne prispel k stabilizácii rozpočtu a zníženiu ekonomického rizika ročníka 2024.

Avšak ani tento krok nestačil na úplné pokrytie finančných potrieb festivalu. Organizátori si uvedomovali, že ekonomickú stabilitu môžu dosiahnuť len v kombinácii s posilnením spokojnosti návštevníkov a zvýšením celkovej hodnoty festivalového zážitku. Preto sa rozhodli intenzívne reagovať na spätnú väzbu publika a posilniť tie aspekty podujatia, ktoré návštevníci najviac oceňujú.

V rámci priprav ročníka 2024 došlo k rozšíreniu a obohateniu kultúrneho programu, ktorý bol dramaturgicky pestrejší, tematicky vyváženejší a zahŕňal ešte širšie spektrum žánrov, hostí a umeleckých foriem. Festivalová zóna prešla viditeľnými zmenami v oblasti komfortu, priestoru na oddych, vizuálnej estetiky aj ekologických riešení. Organizátor zároveň stabilizoval ceny gastro služieb, ktoré v predchádzajúcich rokoch vyvolávali vlnu kritiky a upravil ponuku tak, aby zohľadňovala dostupnosť aj kvalitu.

Tieto opatrenia sa stretli s pozitívnym ohlasom. Mnohí pravidelní návštevníci i noví účastníci vyjadrili spokojnosť s progresom, podľa ktorých má Pohoda 2024 potenciál stať sa najlepším ročníkom od obdobia pandémie COVID-19.

Práve snaha stabilizovať finančnú situáciu festivalu a zároveň obnoviť jeho spoločenský a kultúrny status mohla podľa môjho názoru viesť k určitým rozhodnutiam, ktoré neboli z hľadiska bezpečnosti a zodpovednosti úplne správne. Organizátor sa síce nachádzal pod tlakom očakávaní a ekonomických limitov, no niektoré kroky, ktoré v krízovej situácii podnikol – alebo naopak nepodnikol – možno spätne hodnotiť ako problematické.

Jedným z kľúčových momentov, ktorý vyvolal diskusiu, bolo rozhodnutie neuzavrieť areál festivalu pred príchodom búrky. Ak by došlo k včasnému prerušeniu programu a organizovanému vyprázdneniu areálu, návštevníci by mohli byť premiestnení do bezpečnejších priestorov, čím by sa minimalizovalo riziko úrazu či paniky. Tento postup by však vyžadoval dostatočne dlhý časový rámec, komplexnú koordináciu a predovšetkým odvahu prijať rozhodnutie, ktoré by mohlo byť v danej chvíli nepopulárne.

Je možné, že organizátor zvažoval negatívne dôsledky prípadného dlhšieho prerušenia programu – stratu návštevníckeho komfortu, zrušenie vystúpení alebo neúplný návrat publika, najmä zo strany domácich návštevníkov, ktorí areál opustili. Tieto obavy boli z pohľadu organizácie a reputácie festivalu pochopiteľné, no napriek tomu by podľa môjho názoru bezpečnosť účastníkov mala mať jednoznačne vyššiu prioritu než programová kontinuita či snaha o udržanie atmosféry.

Z môjho pohľadu sa zdá, že v danom momente organizátor kládol väčší dôraz na budúcnosť festivalu, jeho obraz navonok a ekonomické dôsledky, než na bezprostredné zdravie a bezpečnosť prítomných návštevníkov. Toto rozhodnutie môže byť dôkazom, že v kritickej chvíli absentoval jasne definovaný krízový protokol, ktorý by organizátora nasmeroval k rýchlemu a jednoznačnému postupu nezávislému od ekonomických úvah.

9 NÁVRH OPTIMÁLNEHO PRÍSTUPU

Na základe zistení prezentovaných v predchádzajúcich kapitolách ako aj osobnej skúsenosti z pôsobenia v technickom tíme Literárneho stanu Martinus počas festivalu Pohoda 2024, navrhujem sériu konkrétnych opatrení, ktoré by mohli zásadným spôsobom prispieť k zvýšeniu bezpečnosti, efektivity a celkovej profesionalizácie produkčného zabezpečenia podobných kultúrnych podujatí. Základom týchto návrhov je presvedčenie, že adekvátne krízová pripravenosť nie je len otázkou improvizácie v kritickej chvíli, ale výsledkom dôsledného plánovania, štandardizácie a pravidelnej komunikácie naprieč všetkými úrovňami organizačnej štruktúry.

Každý stage, stan či technická zóna festivalu by mal mať vopred pripravený krízový plán, v ktorom budú jasne definované kompetencie jednotlivých členov tímu, presné postupy v prípade výskytu nepriaznivého počasia a spôsob komunikácie s centrárou festivalu. Tento dokument by mal byť súčasťou interných materiálov dostupných všetkým členom štábu.

Organizačný tím by mal vyčleniť samostatného člena štábu povereným priebežným sledovaním meteorologickej situácie a jej okamžitou distribúciou všetkým technickým a produkčným sekciám. Táto osoba by mala pracovať v úzkej spolupráci s profesionálnymi meteorológmi prítomnými na mieste a zabezpečovať včasné varovania pred nebezpečnými javmi.

Každý festivalový deň by mal začať technickou poradou, na ktorom sa zúčastnia vedúci jednotlivých technických a programových zón. Počas tohto stretnutia by sa mali vyhodnotiť aktuálne predpovede počasia, špecifikovať riziká a prijímať preventívne opatrenia. Takáto porada zvyšuje pripravenosť a zjednocuje postupy naprieč tímami.

Každý typ priestoru malý stan, veľká konštrukcia alebo otvorená scéna by mal mať špecificky navrhnutý evakuačný plán, ktorý zohľadňuje jeho kapacitu, konštrukciu a polohu v areáli. Tieto plány by mali byť vizuálne zrozumiteľné a dostupné na strategických miestach v areáli, zároveň známe každému členovi technického a bezpečnostného personálu.

V areáli by mala existovať redundantná oznamovacia infraštruktúra napríklad prenosné reproduktory, megafóny, mobilné aplikácie s notifikáciou, nezávislé od hlavného zvukového systému festivalu. Týmto spôsobom je možné efektívne informovať jednotlivé zóny o výskyte krízovej situácie, potrebe evakuácie či iných dôležitých pokynoch, a to aj v prípade výpadku elektrickej energie alebo centrálného ozvučenia.

ZÁVĚR

Bakalárska práca sa zamerala na technickú a produkčnú analýzu Literárneho stanu Martinus v rámci festivalu Pohoda 2024. V teoretickej časti som predstavil vlastnú cestu v eventovom priemysle, špecifiká festivalu Pohoda a dôležitosť Literárneho stanu ako priestoru, ktorý prepája kultúru, literatúru a spoločenský diskurz. V analytickej časti som sa venoval najmä krízovej situácii spôsobenej extrémnym počasím, ktorá viedla k predčasnému ukončeniu festivalu a analyzoval som reakcie organizátorov z pohľadu technickej pripravenosti, komunikácie a krízového manažmentu.

Z analýzy vyplynulo, že aj napriek dlhoročným skúsenostiam festivalového tímu došlo k viacerým pochybeniam, najmä v oblasti včasného varovania, koordinácie tímov a informovania návštevníkov. Práve tieto aspekty mali zásadný vplyv na pocit bezpečia účastníkov a efektivitu samotnej evakuácie. Pozitívne však hodnotím technickú pripravenosť jednotlivých tímov vrátane tímu Literárneho stanu ako aj schopnosť improvizácie a rýchlej reakcie v kritických momentoch.

Cieľom práce bolo identifikovať slabé miesta v príprave a realizácii festivalového priestoru v kontexte krízovej udalosti a navrhnúť opatrenia na ich odstránenie. Navrhované riešenia zahŕňajú predovšetkým zlepšenie internej aj externej komunikácie, vytvorenie jasného evakuačného plánu, simuláciu krízových scenárov počas príprav a dôslednejšie zapojenie technických tímov do rozhodovacích procesov. V neposlednom rade odporúčam posilniť prepojenie s odborníkmi na meteorológiu a bezpečnostné protokoly.

Verím, že táto práca prispieva k zvýšeniu povedomia o dôležitosti technickej a produkčnej pripravenosti na kultúrnych podujatiach a, že ponúknuté odporúčania pomôžu organizátorom v budúcnosti efektívnejšie zvládať podobné situácie. Zároveň dúfam, že sa Literárny stan Martinus bude naďalej profilovať ako kvalitná a bezpečná súčasť festivalového diania, ktorá svojou atmosférou a obsahom obohacuje celkový zážitok z podujatia.

SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY

GAŠPAROVIČ, Matej. Festival Pohoda zaknihoval rekordnú stratu takmer milión eur. Kaščák pozýva drobných investorov. Online. 2024. Dostupné z: <https://standard.sk/684439/festival-pohoda-zaknihoval-rekordnu-stratu-takmer-milion-eur-kascak-pozyva-drobnych-investorov>. [cit. 2025-05-06].

KRAJECOVÁ, Petra. Naozaj nemá festival Pohoda nič s politikou? Od minulých vlád dostal 1,6 milióna eur. Online. 2025. Dostupné z: ereport.sk/naozaj-nema-festival-pohoda-nic-s-politikou-od-minulych-vlad-dostal-16-miliona-eur. [cit. 2025-05-06].

KOSEČEKOVÁ, Rebeka. Kauza spovednice graduje: Kaščák sa za pozvanie Haľka ospravedlnil, Záborská zas kritizuje Pohodu. Online. 2022. Dostupné z: https://tvnoviny.sk/domace/clanok/210678-kauza-spovednice-graduje-kascak-sa-za-pozvanie-halka-ospravedlnil-zaborska-zas-kritizuje-pohodu?campaignsrc=tn_clipboard. [cit. 2025-05-06].

ODKLADAL, Martin. Festivaly: Reklama pre mestá a firmy. Online. 2005. Dostupné z: <https://hnonline.sk/finweb/ekonomika/133027-festivaly-reklama-pre-mesta-a-firmy>. [cit. 2025-05-06].

POHODA FESTIVAL. Literárny stan Martinus na Pohoda in the Air. Online. 2020. Dostupné z: <https://www.pohodafestival.sk/sk/novinky/literarny-stan-martinus-na-pohoda-in-the-air>. [cit. 2025-05-06].

ŠIMKO, Jozef. Pohoda a jej politický odkaz. Online. 2025. Dostupné z: <https://blog.sme.sk/jozefsimko1/politika/pohoda-a-jej-politicky-odkaz>. [cit. 2025-05-06].

TICKETLIVE. Pohoda Festival 2025. Online. 2025. Dostupné z: <https://www.ticketlive.sk/sk/event/pohoda-festival-2025>. [cit. 2025-05-06].

URIKOVÁ, Soňa. Pohoda: Nech žije multizánrovosť. Online. 2018. Dostupné z: <https://www.litcentrum.sk/clanok/pohoda-nech-zije-multizanrovost>. [cit. 2025-05-06].

SEZNAM OBRÁZKŮ

Obrázek 1 - Omega Event skupinová fotografia z eventu	15
Obrázek 2 - Program Pohoda Festivalu 2024	17
Obrázek 3 - Areál Pohoda Festivalu z výšky	18
Obrázek 4 - Literárny stan Martinus na Pohoda Festivale.....	20
Obrázek 5 - Pohľad na exteriér Literárneho stanu Martinus.....	22
Obrázek 6 - Zisk Pohoda Festivalu	26
Obrázek 7 - Tržby Pohoda Festivalu.....	26
Obrázek 8 – Vyvesenie vlajky na spovednicu	29
Obrázek 9 - Dohliadane na techniku počas búrky	32
Obrázek 10 - Spadnutý stan po následkoch búrky	33
Obrázek 11 - Areál Pohoda Festivalu	37